

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
Σ.Α.Τ.Ε.
Αριθ. Πρωτ. 27001
Ημερομηνία 10.9.14

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - ΕΣΠΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Αθήνα 5 /9/2014
Αρ. Πρωτ.: / Α.Π.Λ. 6212
43520

Ταχ. Δ/ση : Ναυάρχου Νικοδήμου 11 & Βουλής
Ταχ. Κώδικας : 105 58
Πληροφορίες : Γραφείο Προϊσταμένου
Τηλέφωνο : 213 1500 406
Fax : 213 1500 403
e-mail: : spra@mnec.gr

ΠΡΟΣ:
ΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ.

ΘΕΜΑ: Υποβολή Αιτήσεων Πληρωμών για τα Ε.Π. ΕΣΠΑ 2007-2013 (Σεπτέμβριος 2014)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως έχετε ήδη ενημερωθεί με προηγούμενες εγκυκλίους, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τακτική καταβολή των πληρωμών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κατά συνέπεια η ομαλή εκτέλεση του Εθνικού Προϋπολογισμού, κρίνεται επιβεβλημένη η υποβολή αιτήσεων πληρωμών περισσότερες φορές εντός του 2014.

Για το λόγο αυτό:

- Προγραμματίζεται η υποβολή αιτήσεων το δεύτερο δεκαπενθήμερο Σεπτεμβρίου 2014 και
 - το διάστημα Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 2014, λόγω και των ιδιαίτερων συνθηκών χρηματοδότησης του κοινοτικού προϋπολογισμού, όλο το σύστημα θα πρέπει να είναι σε ετοιμότητα για την υποβολή νέων αιτήσεων, ιδιαίτερα για Προγράμματα που παρουσιάζουν μεγάλη απορρόφηση. Η Αρχή Πληρωμής θα παρακολουθεί την πρόοδο και εφόσον κρίνει ότι πρέπει να υποβληθεί νέα αίτηση, αυτή θα διενεργείται εντός τριών ημερών από την σχετική ενημέρωση.
- Προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα υποβολής της αίτησης σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, με δεδομένο ότι πρέπει να τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες, θα πρέπει:
- η ενημέρωση του ΟΠΣ με τα στοιχεία των πληρωμών και διορθώσεων από πλευράς της Διαχειριστικής Αρχής ή της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής ή των ΕΦΔ να γίνεται αυθημερόν και
 - να υπάρχει συνεχής ενημέρωση της Αρχής Πληρωμής για την άμεση παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων ή επιθεωρήσεων. Επομένως, θα πρέπει να αποστέλλονται άμεσα στην Αρχή Πληρωμής (Μονάδα Β) τόσο από την Ε.Δ.ΕΑ, όσο και από τις Διαχειριστικές Αρχές και τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές, σε ηλεκτρονική μορφή οι διαφοροποιήσεις που επέρχονται στον πίνακα ελέγχων και επιθεωρήσεων που θα αποσταλεί στα πλαίσια του παρόντος αιτήματος.

1

ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ Κ.Π.Σ., ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΑ ΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ
SINGLE PAYING AUTHORITY
Ναυάρχου Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 58 ΑΘΗΝΑ, e mail: spra@mnec.gr
Τηλεφωνικό Κέντρο: 213-1500400, Fax: 213- 1500403-413-483

ΕΛΟΤ ΕΝ ISO 9001:2008
Αρ. ΟΑ-Ο-254/12

Επισημαίνουμε επίσης ότι σε καμία περίπτωση η επίτευξη των υψηλών στόχων και των περιορισμένων προθεσμιών που έχουν τεθεί, δεν αναιρούν την πιστή τήρηση των προβλεπόμενων στο ΣΔΕ, η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της επιλεξιμότητας των δαπανών, την αξιοπιστία των δηλώσεων και τη διασφάλιση της είσπραξης των πόρων από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό.

II. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014

Η υποβολή των αιτήσεων προγραμματίζεται από την 17^η μέχρι και την 24^η Σεπτεμβρίου 2014.
Επισυνάπτεται το Αναλυτικό Πρόγραμμα.

Για τη διενέργεια των αιτήσεων με βάση το πρόγραμμα αυτό οι προπαρασκευαστικές ενέργειες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί σε προγενέστερο στάδιο.

Ειδικά για τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης «Τράπεζες» το ημερολόγιο ενεργειών έχει ως εξής:

- Καταχώριση πληρωμών στο ΟΠΣ μέχρι τις **16 Σεπτεμβρίου**.
- Η Αρχή Πληρωμής θα αποστείλει τα προς πιστοποίηση στοιχεία πληρωμών προς τους ΕΦΔ «Τράπεζες» στις **18 Σεπτεμβρίου**.
- Τα Πρωτόκολλα Περιοδικής Πιστοποίησης από τους ΕΦΔ, «Τράπεζες», θα πρέπει να επιστραφούν υπογεγραμμένα μέχρι τις **22 Σεπτεμβρίου**.

Για το λόγο αυτό παρακαλούνται οι ΕΦΔ «Τράπεζες» να έχουν προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την καταχώριση των δεδομένων αρμοδιότητάς τους στο ΟΠΣ μέχρι την παραπάνω προθεσμία, οπότε και θα αρθεί η δυνατότητα καταχώρισης πρόσθετων δεδομένων.

Για τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης «Ο.Α.Ε.Δ» ο οποίος είναι Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης σε Προγράμματα ΕΚΤ, το ημερολόγιο ενεργειών έχει ως εξής :

- Καταχώριση πληρωμών στο ΟΠΣ μέχρι τις **17 Σεπτεμβρίου**.
- Η Αρχή Πληρωμής θα αποστείλει τα προς πιστοποίηση στοιχεία πληρωμών στον ΕΦΔ «ΟΑΕΔ», στις **19 Σεπτεμβρίου**.
- Τα Πρωτόκολλα Περιοδικής Πιστοποίησης από τον ΕΦΔ ΟΑΕΔ, θα πρέπει να επιστραφούν υπογεγραμμένα το αργότερο μία ημέρα πριν την πραγματοποίηση του αιτήματος για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο οποίο έχει ορισθεί Ε.Φ.Δ. με βάση το επισυναπτόμενο Πρόγραμμα Αιτήσεων.

Για όλους τους υπόλοιπους, Δ.Α., Ε.Δ.Α. & ΕΦΔ, τα Πρωτόκολλα Περιοδικής Πιστοποίησης θα πρέπει να επιστρέφονται υπογεγραμμένα στην Αρχή Πληρωμής αυθημερόν με την αποστολή από την Αρχή Πληρωμής των προς πιστοποίηση στοιχείων.

III. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Καταχώριση Στοιχείων στο ΟΠΣ

α. Καταχώριση πληρωμών στο ΟΠΣ

Το ΟΠΣ αποτελεί και το λογιστικό σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται από την Αρχή Πιστοποίησης για την πιστοποίηση των δαπανών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διέπεται από συγκεκριμένους κανόνες λειτουργίας, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται με αυστηρότητα, ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα και η ακεραιότητα των στοιχείων που περιλαμβάνονται στους πίνακες του άρθρου 20 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 έτσι όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Σε συνέχεια του με αριθμ. πρωτ. 43594/Α.ΠΛ/6983/24-9-2010 εγγράφου της Αρχής Πληρωμής «Διοικητικός έλεγχος πριν την καταχώριση των πληρωμών στο ΟΠΣ», υπενθυμίζεται ότι καμία επιταγή για την οποία δεν εμφανίζεται η αντίστοιχη χρέωση στο λογαριασμό του δικαιούχου, δεν πρέπει να καταχωρείται στο ΟΠΣ σε κατάσταση «Αποδεκτό Διαχείρισης», μέχρι να υπάρξει επιβεβαίωση της χρέωσης του λογαριασμού του δικαιούχου ή του φορέα που χορηγεί κρατικές ενισχύσεις με τα αντίστοιχα τραπεζικά στοιχεία.

Όπως προβλέπεται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου πριν τη διενέργεια των αιτημάτων πραγματοποιούνται από την υπηρεσία μας, εκτός των υπολοίπων ελέγχων και δειγματοληπτικοί έλεγχοι που αφορούν στην ορθότητα της καταχώρισης των πληρωμών αλλά και της συμβατότητας των πληρωμών με βάση τις σχετικές αποφάσεις ένταξης. Το τελευταίο αφορά κυρίως τις αποφάσεις ένταξης πράξεων κρατικών ενισχύσεων. Η οποιαδήποτε ανακολουθία μεταξύ των στοιχείων μιας ενταγμένης πράξης κρατικής ενίσχυσης, όπως καταγράφονται στην απόφαση ένταξης, και του καταχωρισμένου Τεχνικού Δελτίου στο ΟΠΣ, εφόσον δεν διορθωθεί άμεσα, οδηγεί στην εξαίρεση των δαπανών οι οποίες δεν είναι σύμφωνες με την απόφαση ένταξης.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται επίσης στις περιπτώσεις χρήσης κατ' αποκοπή δαπανών στην τήρηση των ποσοστών που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Για οποιοδήποτε ερώτημα που αφορά στη δήλωση και καταχώριση στοιχείων πληρωμών όπως επίσης και στην εφαρμογή παραδοχών για ορισμένες ειδικές κατηγορίες πράξεων (π.χ. αυτεπιστασίες με λογιστικές καταστάσεις, ειδικές κατηγορίες πράξεων στις οποίες εμπλέκονται πέραν του ενός δικαιούχοι) μπορείτε να απευθύνεστε στην Υπηρεσία μας μέσω της ειδικής εφαρμογής Help_desk.

β. Καταχώριση προόδου φυσικού αντικείμενου

Σημαντικό στοιχείο στη διαδικασία παρακολούθησης αποτελεί η αποτύπωση του φυσικού αντικείμενου που εκτελέστηκε και των δεικτών που επιτεύχθηκαν σε διάφορες χρονικές περιόδους.

Η συνολική εικόνα για την εξέλιξη της υλοποίησης κάθε πράξης αποτυπώνεται από τους Δικαιούχους πράξεων μη κρατικών ενισχύσεων στα τριμηνιαία / εξαμηνιαία δελτία παρακολούθησης. Για τις κρατικές ενισχύσεις η πρόοδος εμφανίζεται στις επιτόπιες εκθέσεις των ΕΦΔ, πριν από κάθε πληρωμή, εκτός των προκαταβολών.

Οι αρμόδιες Δ.Α., Ε.Δ.Α. και ΕΦΔ θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει την καταχώριση των στοιχείων της αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης της πράξης & των υποέργων στο ΟΠΣ, προκειμένου να υπάρχει αντιστοίχιση των πληρωμών που έχουν πραγματοποιηθεί με το εκτελεσμένο φυσικό αντικείμενο.

2. Επιτόπιοι έλεγχοι – επαληθεύσεις και δημοσιονομικές διορθώσεις

α. Καταχώριση εκθέσεων επιτόπιων επαληθεύσεων και ελέγχων άλλων οργάνων

Τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων ή επαληθεύσεων θα πρέπει να καταχωρούνται στο ΟΠΣ σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ. Ειδικά στις περιπτώσεις που έχουν εντοπισθεί σφάλματα ή παρατυπίες θα πρέπει να καταχωρισθούν στο ΟΠΣ από τις αρμόδιες αρχές που ασκούν καθήκοντα διαχείρισης τα αντίστοιχα δελτία καταχώρισης διορθώσης. Πράξεις για τις οποίες, έχουν εντοπιστεί παρατυπίες και δεν έχουν καταχωρισθεί οι ανάλογες διορθώσεις, θα αποτελούν αντικείμενο εξαιρέσεων από την πιστοποίηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σας υπενθυμίζουμε επίσης την εγκύκλιο με αριθμ. πρωτ. 6087/Α.Πλ.663/10-2-2011 «Δήλωση άρθρου 20 παρ. 2 και τήρηση Υποχρεώσεων του άρθρου 28 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 846/2009» ειδικά σε ότι αφορά στην υποχρέωση κοινοποίησης στην ΟΛΑΦ, στις περιπτώσεις όπου απαιτείται, καθώς και στην ενημέρωση του ΟΠΣ με τον εσωτερικό αναγνωριστικό αριθμό αναφοράς. Από την Αρχή Πληρωμής θα σταλούν στις αρμόδιες αρχές διαχείρισης (Δ.Α. ή ΕΦΔ), οι περιπτώσεις στις οποίες δεν έχει καταχωρηθεί στο ΟΠΣ ο αριθμός αναφοράς έτσι ώστε να προβούν άμεσα στη σχετική ενημέρωση.

β. Κατάσταση επιτόπιων επαληθεύσεων που διενεργήθηκαν

Οι Διαχειριστικές Αρχές των Ε.Π., Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές καθώς και οι ΕΦΔ που ασκούν καθήκοντα παρακολούθησης έργων, θα πρέπει να αποστέλουν στην Υπηρεσία μας το αργότερο μέχρι τις 12 Σεπτεμβρίου ενημερωμένο τον επισυναπτόμενο πίνακα Ι για όλες τις επιτόπιες επαληθεύσεις που έχουν διενεργήσει και έχει συνταχθεί η έκθεση επιτόπιας επαλήθευσης.

Στους πίνακες των ελέγχων θα συμπεριληφθούν και τυχόν ευρήματα στα πλαίσια του ελέγχου σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.

Υπενθυμίζουμε την υποχρέωση των Διαχειριστικών Αρχών και των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών να αποστέλλουν στην Αρχή Πληρωμής μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου **το σύνολο των εκθέσεων των διενεργηθεισών επιτόπιων επαληθεύσεων** όπως αυτή διατυπώνεται στην εγκύκλιο 23410/ΕΥΘΥ 1240/30-05-2011.

Επίσης, επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να τηρείται το πρόγραμμα των επιτόπιων επαληθεύσεων όπως αυτό διαμορφώνεται κατόπιν της επιλογής δείγματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΣΔΕ.

Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω δεν αφορούν στους ελέγχους και στις επαληθεύσεις που πραγματοποιούν οι ΕΦΔ Κρατικών Ενισχύσεων προκειμένου να χορηγήσουν την ενίσχυση και **κατά συνέπεια δεν απαιτείται η υποβολή του σχετικού πίνακα από τους ΕΦΔ Τράπεζες.**

γ. Δελτία Καταχώρισης Διορθώσεων

Εκτός της έγκαιρης καταχώρησής τους στο ΟΠΣ, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στην ποιότητα των στοιχείων που καταχωρούνται στο ΟΠΣ. Ήδη υποβάλλονται πολλά Help_dek για αλλαγή κατηγορίας Δελτίων ή αλλαγές ποσών. Υπενθυμίζεται ότι με βάση τις καταχωρήσεις των διορθώσεων καταρτίζονται οι πίνακες των ετήσιων αποσύρσεων οι οποίοι δεν τροποποιούνται και κατά συνέπεια Δελτία Διορθώσεων τα οποία έχουν συμμετάσχει σε αιτήματα πληρωμής δεν τροποποιούνται. Για το λόγο αυτό

4

ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ Κ.Π.Σ., ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΩΝ ΤΑ ΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ
SINGLE PAYING AUTHORITY

Ναυόρχου Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 58 ΑΘΗΝΑ, e-mail:spa@mnec.gr,
Τηλεφωνικό Κέντρο: 213-1500400, Fax: 213- 1500403-413-463

πριν από κάθε αίτημα πληρωμής εκτός των στοιχείων των πληρωμών θα πρέπει να ελέγχονται και τα στοιχεία διορθώσεων.

3. Έλεγχοι Συστημάτων από την ΕΔΕΛ

Εφόσον από τους ελέγχους συστημάτων της ΕΔΕΛ κάποιος Φορέας Διαχείρισης κατατάσσεται στην κατηγορία 3 «Λειτουργεί αλλά απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις» δεν θα γίνονται δεκτές για πιστοποίηση δαπάνες από τον εν λόγω φορέα μέχρι την επιβεβαίωση συμμόρφωσής του και την επανακατάταξή του. Στην περίπτωση που κατατάσσεται στην κατηγορία 4 τίθεται σε κίνδυνο το σύνολο των δαπανών του φορέα αυτού.

4. Θέματα που έχουν τεθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκφράσει αντιρρήσεις, κυρίως μέσω των Ετήσιων Συναντήσεων ή επιστολών, για ορισμένες πράξεις οι οποίες είναι ήδη ενταγμένες στα Επιχειρησιακά Προγράμματα. Επίσης, σε ορισμένες πράξεις έχει θέσει όρους προκειμένου να έχουν επιλέξιμο χαρακτήρα. Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ζητήσει κατά την υποβολή των αιτήσεων, να επισυνάπτεται από την υπηρεσία μας δήλωση, ότι δεν συμπεριλαμβάνονται σχετικές δαπάνες στο αίτημα πληρωμής ή ότι έχουν τηρηθεί οι όροι της συγχρηματοδότησης. Ειδικά για τη δράση 'βοήθεια στο σπίτι', οι αρμόδιες Ε.Δ.Α. θα πρέπει να προχωρήσουν στην έκδοση των σχετικών αποφάσεων ανάκλησης και στο μηδενισμό των δαπανών που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣ με την εισαγωγή Δ.Κ.Δ. κατηγορίας 6.

Όσον αφορά στις συμβάσεις της ΔΕΠΑΝΟΜ και προκειμένου να αντιμετωπιστεί το θέμα της μη έγκαιρης έγκρισης του κανονισμού εσωτερικής λειτουργίας, θα πρέπει να επιβάλλεται μείωση του αποδεκτού διαχείρισης κατά 10% για όλες τις συμβάσεις που ανατέθηκαν με τον προηγούμενο κανονισμό. Για το λόγο αυτό, οι Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές θα πρέπει να μειώνουν κατά 10% όλες τις σχετικές πληρωμές μέσω της διοικητικής επαλήθευσης κατά την καταχώριση των δελτίων δήλωσης δαπανών. Σημειώνουμε ότι οι μειώσεις αυτές θα πρέπει να γίνονται στο «αποδεκτό διαχείρισης» και όχι στο ποσό «υποβολής δικαιούχου», προκειμένου οι διορθώσεις αυτές να είναι διακριτές.

Στις περιπτώσεις που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχει εκφραστεί αρνητικά για την επιλεξιμότητα ορισμένων πράξεων και αυτές παραμένουν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα, αυτό θέτει σε κίνδυνο την αξιοπιστία της εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Οι δαπάνες που τυχόν έχουν καταχωρισθεί στο ΟΠΣ και οι οποίες για τους παραπάνω λόγους δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές από την Ε.Ε. θα εξαιρεθούν από την πιστοποίηση.

5. Έργα χρηματοδοτούμενα από Εθνικούς Πόρους τα οποία εντάσσονται στο ΕΣΠΑ – Διορθώσεις κατά τη διαδικασία της Διοικητικής Επαλήθευσης

Όπως έχει επισημανθεί και σε προηγούμενες εγκυκλίους τα έργα της παραπάνω κατηγορίας θα πρέπει να πληρούν το σύνολο των προβλεπόμενων όρων στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για την ένταξή τους στο ΕΣΠΑ.

Κατά συνέπεια, θεωρείται προφανές ότι οποιοδήποτε έργο δεν είναι συμβατό με τα προβλεπόμενα στο ΣΔΕ του ΕΣΠΑ απορρίπτεται από τις Διαχειριστικές Αρχές.

Στις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «COCOF_12-0050-01-EN» για την κατηγορία των έργων αυτών τονίζεται μεταξύ άλλων ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή⁵

ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ Κ.Π.Σ., ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΑ ΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ
SINGLE PAYING AUTHORITY

Νικαύργου Νικοδήμου 11 & Βουλής, 106 58 ΑΘΗΝΑ, e mail:spa@mneo.gr,
Τηλεφωνικό Κέντρο: 213-1500400, Fax: 213- 1500403-413-453

ΕΛΟΤ ΕΝ4180 6901:2008
Αρ. ΟΑ-Ο- 554/12

στους κανόνες επιλεξιμότητας, στα κριτήρια επιλογής, στη συμμόρφωση με τους Κοινοτικούς και Εθνικούς Κανόνες, στην ύπαρξη διαδρομής ελέγχου αλλά και στις διαδικασίες ελέγχου που θα πρέπει να ακολουθούνται από τις Διαχειριστικές Αρχές καθώς επίσης και στις αρμοδιότητες και ευθύνες των Δ.Α. με αναφορά στα σχετικά άρθρα των Κανονισμών. Τονίζεται επίσης ότι για την ένταξη των έργων αυτών η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι όλες οι σχετικές προβλεπόμενες θεσμικές διαδικασίες και συνθήκες έχουν γίνει σεβαστές καθώς επίσης και ότι έχει γίνει σχετική ενημέρωση των δικαιούχων.

Για τα έργα τα οποία συμμορφώνονται πλήρως με τα προβλεπόμενα στο ΕΣΠΑ και εντάσσονται από τις Αρμόδιες ΕΥΔ αλλά απαιτούνται διορθώσεις για τη μείωση του επιλέξιμου προς συγχρηματοδότηση ποσού, οι διορθώσεις αυτές πρέπει να είναι διακριτές και ανιχνεύσιμες. Για το λόγο αυτό εφαρμόζονται από τις ΔΑ μέσω της διοικητικής επαλήθευσης κατά την καταχώριση των δελτίων δήλωσης δαπανών και μειώνεται το ποσό «αποδεκτό διαχείρισης» και όχι το ποσό «υποβολής δικαιούχου». Για τον προσδιορισμό του ποσού της μείωσης, όπου απαιτείται, εφαρμόζονται οι «**Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τον καθορισμό δημοσιονομικών Διορθώσεων που θα πρέπει να εφαρμόζονται στις δαπάνες που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία ή το Ταμείο Συνοχής λόγω μη συμμόρφωσης στους κανόνες που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις**» (COCOF 07/0037/03-EL).

Η παραπάνω διαδικασία αποτύπωσης των διορθώσεων, με μείωση δηλαδή του ποσού «αποδεκτό διαχείρισης» και όχι του ποσού «υποβολή δικαιούχου», θα πρέπει να τηρείται γενικότερα για όλα τα έργα για τα οποία έχει προκύψει διόρθωση έπειτα από διενέργεια διοικητικής επαλήθευσης της δήλωσης δαπανών που υποβάλλεται από τους δικαιούχους (άρθρο 9, Απόφαση Τροποπ. ΥΠΑΣΥΔ, Αριθμ. 5058/ΕΥΘΥ 138/ ΦΕΚ 292/13.02.2013).

6. Μεταφορές Έργων μεταξύ Ε.Π. ΕΣΠΑ

Στην περίπτωση που αποφασισθούν σχετικές μεταφορές, η διαδικασία και τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να εξασφαλιστεί η μη διπλή απαίτηση ή πληρωμή κοινοτικής συμμετοχής, είναι η ακόλουθη:

1.	Δ.Α(1)	Ανάκληση Απόφασης Ένταξης
2.	Δ.Α(1)	Καταχώριση Δελτίου Διόρθωσης στο ΟΠΣ και μηδενισμός του προϋπολογισμού τους
3.	Α.Πλ.	Υποβολή αίτησης πληρωμής στην Ε.Ε. και ενημέρωση Δ.Α.(2)
4.	Δ.Α(2)	Πρόσκληση για ένταξη του έργου στο νέο Ε.Π.
5.	Δ.Α(2)	Αξιολόγηση Πρότασης - Έκδοση Απόφασης Ένταξης στο νέο Ε.Π.
6.	Ε.Ε.	Εκκαθάριση αίτησης πληρωμής και ενημέρωση Δ.Α. (2) από Α.Πλ.
7.*	Δ.Α(2)	Υποβολή αίτησης Μεγάλου Έργου στην Ε.Ε. (μόνο Μεγάλα έργα)
8.	Δ.Α(2)	Καταχώριση πληρωμών στο ΟΠΣ
9.	Α.Πλ.	Υποβολή αίτησης πληρωμής στην Ε.Ε.

**Ειδικά σε ότι αφορά στα μεγάλα έργα για τη μεταφορά τους στα νέα Ε.Π. θα πρέπει να υποβληθούν σχετικά αιτήματα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο των νέων Ε.Π.*

*** Η Δ.Α. (1) είναι του Ε.Π. από το οποίο μεταφέρεται το έργο και η Δ.Α.(2) είναι του Ε.Π. στο οποίο μεταφέρεται.*

6

ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ Κ.Π.Σ., ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΩΝ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ
SINGLE PAYING AUTHORITY

Νικαύργου Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 58 ΑΘΗΝΑ, e mail:spa@mneo.gr,
Τηλεφωνικό Κέντρο: 213-1500400, Fax: 213- 1500403-413-463

ΕΛΟΤ ΣΗ 150 5001:2005
Αρ. ΟΑ-Σ- 254/12

Υπενθυμίζεται ότι σε κάθε περίπτωση τα έργα τα οποία θα μεταφερθούν θα πρέπει να ικανοποιούν τους στόχους του Προγράμματος υποδοχής και για την ένταξή τους να τηρούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται στο ΣΔΕ και κυρίως τα κριτήρια αξιολόγησης.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στις περιπτώσεις μεταφορών έργων στα οποία έχουν επιβληθεί διορθώσεις. Τα ποσά διορθώσεων που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣ (με Δελτία Καταχώρησης Διορθώσεων) πριν το τελευταίο αίτημα πληρωμής για κάθε Ε.Π. και συνιστούν αποσύρσεις δεν μεταφέρονται στο νέο Ε.Π. Λόγω του πλήθους των κατηγοριών και περιπτώσεων διορθώσεων, για οποιαδήποτε μεταφορά έργου στο οποίο υπάρχει καταχωρημένο δελτίο διορθώσεων θα ενημερώνεται η Αρχή Πληρωμής και η Ε.Υ. Ο.Π.Σ. και θα αντιμετωπίζεται κατά περίπτωση.

7. Μεγάλα έργα

Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ)1083/2006 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ)284/2009, δίνεται η δυνατότητα να υποβληθούν δαπάνες μεγάλων έργων πριν την έγκρισή τους από την Ε.Ε.

Σας επιστούμε την προσοχή στη συμπλήρωση των στοιχείων που απαιτούνται για τα μεγάλα έργα στο ΟΠΣ. Θα πρέπει να υπάρχει απόλυτη συμβατότητα μεταξύ των στοιχείων που καταχωρούνται στο ΟΠΣ και αυτών που περιλαμβάνονται στις αντίστοιχες εγκριτικές αποφάσεις. Στις περιπτώσεις που δεν έχει ακόμη εκδοθεί η αντίστοιχη εγκριτική απόφαση τα στοιχεία του ΟΠΣ πρέπει να είναι συμβατά με τα στοιχεία των αιτήσεων μεγάλων έργων που έχουν υποβληθεί στην Ε.Ε.

8. Έργα γέφυρες

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στο διαχωρισμό φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου μεταξύ Γ' ΚΠΣ και ΕΣΠΑ και στις διαδικασίες ένταξής του στο ΕΣΠΑ. Τα στοιχεία που καταχωρούνται στο ΕΣΠΑ θα πρέπει να έχουν συνέχεια και συνέπεια με τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν στο κλείσιμο του Γ' ΚΠΣ. Επισημαίνεται ότι είναι απαραίτητος ο έλεγχος επικάλυψης ιδίως στις περιπτώσεις εργασιών που χρηματοδοτήθηκαν και όφειλαν να είχαν ολοκληρωθεί στο Γ' ΚΠΣ ώστε να μην χρηματοδοτηθούν εκ νέου στο ΕΣΠΑ.

9. Κρατικές ενισχύσεις

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα καταχωρημένα στοιχεία στο ΟΠΣ ώστε να ταυτίζονται με την πραγματική κατάσταση των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται. Για το λόγο αυτό σε ότι αφορά στα στοιχεία παρακολούθησης των επενδύσεων που τηρούνται από ενδιαμέσους φορείς σε δικά τους συστήματα ή στο ΠΣΚΕ, η Διαχειριστική Αρχή θα πρέπει να εξασφαλίσει πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας των αιτημάτων πληρωμής την ταυτοποίηση των στοιχείων των συστημάτων αυτών με αυτά του ΟΠΣ.

α. Επιλεξιμότητα προκαταβολών

Οι προκαταβολές κρατικών ενισχύσεων είναι επιλέξιμες, εφόσον καταβάλλονται στους αποδέκτες έναντι ισόποσων εγγυήσεων.

Πρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 78 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006, μετά την πάροδο τριετίας από την καταβολή της προκαταβολής και εφόσον δεν υπάρξει άλλη πιστοποίηση δαπανών για την κρατική

ενίσχυση, η προκαταβολή θεωρείται μη επιλέξιμη και η αντίστοιχη δαπάνη αποσύρεται από την πιστοποίηση προς την Ε.Ε.

Κατά συνέπεια, οι προκαταβολές για τις οποίες έχει παρέλθει η τριετία της παραπάνω παραγράφου θα τίθενται σε εξαίρεση μέχρι την πιστοποίηση των δαπανών του ιδιώτη επενδυτή που τις καλύπτουν. Στα αιτήματα Σεπτεμβρίου θα τεθούν σε εξαίρεση λόγω παρέλευσης τριετίας οι προκαταβολές κρατικών ενισχύσεων οι οποίες δόθηκαν μέχρι τις 31/12/2010 για τις οποίες δεν έχει καταχωρηθεί στο ΟΠΣ αντίστοιχη πιστοποίηση δαπανών.

β. Εφαρμογή κριτηρίων διαχωρισμού

Επισημαίνουμε ότι με βάση τα εγκεκριμένα Επιχειρησιακά Προγράμματα υπάρχει σαφής διαχωρισμός των επιλέξιμων κρατικών ενισχύσεων από το ΕΤΠΑ, σε συνάρτηση με ορισμένους κλάδους, περιοχές και ύψος προϋπολογισμού επένδυσης. Για την αποφυγή εμπλοκών στη διαδικασία πιστοποίησης αλλά και την αποφυγή εντοπισμού σφαλμάτων από επιτόπιους ελέγχους στο μέλλον, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην τήρηση των κριτηρίων διαχωρισμού, που εξακολουθούν να είναι σε ισχύ στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και ιδιαίτερα στις προκηρύξεις των ΕΦΔ, που τα κριτήρια αυτά δεν έχουν αποτελέσει ειδικό όρο.

γ. Έργα Δημοσίων Υποδομών που ενέχουν κρατικές ενισχύσεις

Μετά την διευρυμένη ερμηνεία της έννοιας των κρατικών ενισχύσεων, οι χρηματοδοτήσεις που λαμβάνουν δικαιούχοι για ορισμένα έργα υποδομής θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις.

Ειδικότερα, οποιαδήποτε στήριξη σε φορείς που ασκούν οικονομική δραστηριότητα θεωρείται κρατική ενίσχυση. Σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφο 1 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), εάν η στήριξη αυτή παρέχεται μέσω κρατικών πόρων, αποτελεί ευνοϊκή μεταχείριση του φορέα αυτού και νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

Για τη δήλωση των πληρωμών των έργων αυτών στην Ε.Ε. ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στην COCOF 12-0059-01 «Επαλήθευση της συμβατότητας των έργων Υποδομών με τους Κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

δ. Τροποποίηση Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 Άρθρο 78 (Δήλωση Δαπανών)

Με την εγκύκλιο 17040/Α.ΠΛ.2175/10-4-2012, σας ενημερώσαμε για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου και ειδικότερα όσον αφορά το άρθρο 78 το οποίο αφορά στη δήλωση δαπανών και ειδικότερα στη διακριτή αποτύπωση των ποσών που αφορούν **στα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής και τις προκαταβολές που πληρώνονται στους δικαιούχους στα πλαίσια κρατικών ενισχύσεων.**

Επισημαίνεται ότι τόσο οι ΕΦΔ Κρατικών Ενισχύσεων όσο και οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι τα δεδομένα που καταχωρούνται στα σχετικά πεδία του ΟΠΣ είναι σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται στην παραπάνω εγκύκλιο.

10. Συμβάσεις Δημοσίων έργων

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στον έλεγχο εξέλιξης των συμβάσεων δημοσίων έργων και μελετών και να αποτρέπονται :

- Συμπληρωματικές Συμβάσεις χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την υπογραφή τους
- Τροποποιήσεις που αλλοιώνουν το βασικό σχέδιο ή περικόπτουν τμήμα του τελικού παραδοτέου.

Τα φαινόμενα αυτά, συνιστούν κακή διαχείριση του έργου, από πλευράς δικαιούχου και θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα από τις Διαχειριστικές Αρχές για την αποφυγή αυτών και της επιβάρυνσης των Εθνικών πόρων.

Η εφαρμογή εξαιρετικών διαδικασιών με μόνο αιτιολογικό «έργα ειδικής φύσης», όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 1(γ) του Ν. 3669/2008 το οποίο έχει καταργηθεί, δεν είναι αποδεκτή γιατί δεν προβλέπεται στο εφαρμοστέο Κοινοτικό Δίκαιο.

Όσον αφορά τη διοικητική επαλήθευση των πληρωμών των δημοσίων έργων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους, το ΣΔΕ έχει τροποποιηθεί με την υπ' αριθμ. πρωτ 23410/ΕΥΘΥ 1240/30-5-2011 επιστολή.

Επίσης, έχουν παρατηρηθεί συχνά φαινόμενα διάλυσης συμβάσεων με έκπτωση των αναδόχων (κατάπτωση εγγυητικών επιστολών, επιβολή ποινικών ρητρών κλπ) και για το λόγο αυτό σας έχει αποσταλεί η υπ' αριθμ. 98440/Α.Πλ. 7953/26-10-2010 επιστολή.

Τέλος, για τη χρήση των επί έλλατον δαπανών, ανεξάρτητα από την ημερομηνία δημοπράτησης του έργου, ισχύει ο κανόνας 20/10. Για τις συμβάσεις που εμπίπτουν στον Ν.3681/2006, η παράβαση του κανόνα 20/10 απαγορεύεται.

11. Φ.Π.Α. Έργων Ύδρευσης-Αποχέτευσης

Για τιμολόγια αναδόχων που έχουν εκδοθεί πριν από τις 8/8/2014 και αφορούν σε υπηρεσίες παροχής νερού (πλην αρδευτικού ύδατος) και αποχέτευσης που παρέχονται απ' ευθείας από τους ΟΤΑ ή τους συνδέσμους αυτών το Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ, όπως έχετε ήδη πληροφορηθεί από προηγούμενες Εγκυκλίους Υποβολής Αιτήσεων Πληρωμών, ισχύει ο Ν. 4002/2011 (ΦΕΚ 180/τ.Α/22-8-2011) καθώς και η σχετική εγκύκλιος από την Ε.Υ.Θ.Υ. με Αρ. Πρωτ. 38140/ΕΥΘΥ760/04.09.2012.

Σύμφωνα με την παρ. 8.Β.10. του άρθρου 1 του Ν. 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α/8.8.2014), οι εργολήπτες-ανάδοχοι που αναλαμβάνουν την κατασκευή **τεχνικών έργων**, συμπεριλαμβανομένων και των έργων ύδρευσης/αποχέτευσης που παρέχονται από τους φορείς της προηγούμενης παραγράφου, δεν επιβάλλουν ΦΠΑ επί των τιμολογίων που εκδίδουν από τις 8/8/2014. Κατά συνέπεια, από την ημερομηνία αυτή και μετά δεν υφίσταται ΦΠΑ για τα σχετικά έργα.

Η ρύθμιση αυτή δεν αφορά προμήθειες και παροχή υπηρεσιών.

12. Απόφαση Δημοσιονομικής Διόρθωσης που αφορά τις ΜΜΕ (προκήρυξη 26774/ΕΥΣ 3675/14.6.07)

Με την εγκύκλιο των αιτημάτων πληρωμής Ιουνίου-Ιουλίου 2012 σας ενημερώσαμε για την έκδοση της υπ' αριθμ. 2240/Α.Πλ.2785/14.5.2012 Απόφασης Δημοσιονομικής Διόρθωσης που αφορά τις ΜΜΕ της προκήρυξης 26774/ΕΥΣ3675/14.6.07, με την οποία οριστικοποιήθηκε το ύψος της δημοσιονομικής διόρθωσης. Η απόφαση αυτή εφαρμόστηκε από την Αρμόδια Διαχειριστική των ΠΕΠ πριν την υποβολή των αιτημάτων πληρωμής περιόδου Ιουνίου - Ιουλίου 2012.

9

ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ Κ.Π.Σ., ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΑ ΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ
SINGLE PAYING AUTHORITY

Ναυάργου Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 68 ΑΘ ΗΝΑ, e mail:spa@mnef.gr,
Τηλεφωνικό Κέντρο: 2 13-15 00400, Fax: 213- 15 00403-413-453

ΕΛΟΤ ΕΝ 150 8001:2005
Αρ. QA-C- 854/12

13. Έργα Αναπτυξιακού Νόμου

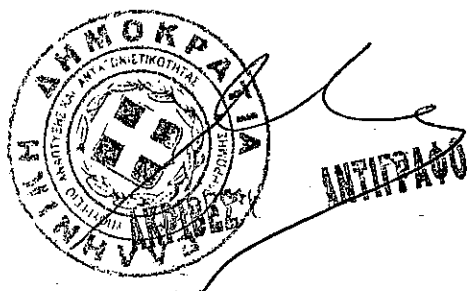
Δεν θα γίνουν αποδεκτές για πιστοποίηση νέες δαπάνες για έργα του Αναπτυξιακού Νόμου της ΓΔΙΕ και για τυχόν εξέλιξη επί του θέματος θα σας ενημερώσουμε σχετικά.

IV. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩΝ

Για την επιτυχή διενέργεια των αιτήσεων θα πρέπει να βρίσκεται σε πλήρη ετοιμότητα το σύνολο των διαθέσιμων πόρων (Ανθρώπινο Δυναμικό - Συστήματα - Διαδικασίες), με δυνατότητα άμεσης ανταπόκρισης και επίλυσης οποιουδήποτε θέματος που ενδεχόμενα θα προκύψει.

Η Υπηρεσία μας είναι στη διάθεσή σας, για οποιαδήποτε βοήθεια απαιτηθεί.

Ο Προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας

Δημήτριος Σουσουνης

Συνημμένα

- Πρόγραμμα Δημιουργίας αιτημάτων Πληρωμής Ε.Π. 2007-2013 περιόδου Σεπτεμβρίου 2014
- Πίνακας Ι - Επαληθεύσεις

Εσωτερική Διανομή :

- Γραφείο Υπουργού κου Ν. Δένδια
- Γραφείο Υφυπουργού κου Οδ. Κωνσταντινόπουλου
- Γραφείο Γεν. Γραμ. Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ κου Γ. Γιαννούση (ηλεκτρονικά)
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΕΥΣΣΑΑΠ
- Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ
- Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων
- Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής, Μονάδες Α', Β', Γ'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ Ε.Π. 2007 - 2013

ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014

α/α	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
1	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	23/9/2014
2	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	19/9/2014
3	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	22/9/2014
4	ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ	24/9/2014
5	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	23/9/2014
6	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	19/9/2014
7	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ	22/9/2014
8	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	19/9/2014
9	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	22/9/2014
10	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	22/9/2014
11	ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ	22/9/2014
12	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ- ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ- ΗΠΕΙΡΟΥ	22/9/2014
13	ΑΤΤΙΚΗΣ	22/9/2014
14	ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ	23/9/2014
15	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ "ΕΛΛΑΔΑ - ΚΥΠΡΟΣ"	24/9/2014
16	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ "ΕΛΛΑΔΑ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ"	24/9/2014
17	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ "ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ"	19/9/2014
18	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ "ΕΛΛΑΔΑ - Π.Γ.Δ.Μ"	24/9/2014
19	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ "ΕΛΛΑΔΑ - ΑΛΒΑΝΙΑ "	24/9/2014

